

PROLOOG

MIJN SCHETSBOEK KREEG IK OP EEN DAG DAT IK VROEG IN de ochtend de hond uitliet. Met mijn gedachten al bij school slenterde ik over het modderpaadje achter ons huis in Houten. Er hing mist boven de weilanden en mijn adem kwam in wolkjes uit mijn mond. Sasha droeg haar lelijke roze hondjasje, de kou leek haar niet te deren. Nuffig drementelde ze langs het hek van de buurvrouw, alsof ze er niets mee te maken wilde hebben. Geen wonder, want het stonk daar altijd naar kattenpis.

Ik bleef juist staan. Het was altijd leuk om te zien wat daar nu weer in de tuin stond. In het halfduister zag ik een oude jukebox, drie Afrikaanse afgodsbeelden, een tuinbankje vol verregende en verkleurde teddyberen, en natuurlijk voor het hek de roestige bakbromfiets waarmee ze al die troep verzamelde.

We noemden haar 'buurvrouw', ook al woonde ze niet direct naast ons huis. Haar vervallen woonboot lag een stuk verder van de weg, in de richting van de weilanden. Ik was er nog nooit binnen geweest, maar maakte soms een praatje met haar bij het hek.

Een gebulder deed me schrikken. De vrouw stapte blootsvoets op me af over het plaveisel met een kliko aan elke hand. Ze had een witte onderbroek aan en een verschoten Hard Rock Cafe-t-shirt. Ze had het vast koud.

‘Goedemorgen,’ zei ze, alsof het de normaalste zaak van de wereld was om zo over straat te gaan. Haar haar stond alle kanten op. Toen zei ze: ‘Hé, Nikkie, jij bent het! Ik heb iets voor je. Wacht. Jij houdt toch van tekenen?’

‘Ja,’ antwoordde ik.

Ze hobbelde naar binnen en kwam hijgend weer terug met een in zwart leer gebonden boek. ‘Kijk! Deze vond ik bij het oud papier in het dorp. Ik moest meteen aan jou denken. Je kunt er vast wel wat mee.’

‘Dank je,’ zei ik.

Vreemd dat iemand zoiets wegdeed: het was nog helemaal nieuw en onbeschreven, met een schone, glanzend-leren kaft.

Ik wilde nog een praatje maken, maar ze moet zich toch wat opgelaten gevoeld hebben in haar onderbroek, want ze brak het gesprek af en ging snel weer naar binnen. Wat mijn ouders ook zeiden, ik vond haar geweldig.

Met het boek in mijn verkleumde handen liep ik terug naar huis. Binnen maakte ik Sasha los, waarna ze bij mijn moeder op schoot sprong.

‘Wat had dat mens nu weer?’ vroeg mijn moeder meteen. Ze had me vast zien praten door de glazen uitbouw aan de achterkant van ons huis. ‘Dat die boot van haar nog niet gezonken is van ellende...’

Die boot, daar begon ze steeds over. Dat was ook gemakkelijk scoren. Wij hadden zelf ook een bootje, een keurig bijgehouden familieboot aan de Reeuwijkse plassen.

Ik voelde steken in mijn buik, zoals altijd als ze in zo’n kri-

tische bui was. Starend naar de vloer vermeed ik oogcontact.

‘Ik ga naar boven,’ mompelde ik. ‘Spullen pakken voor school. Is papa al klaar?’

‘Ja, hoor,’ hoorde ik hem zeggen. ‘Als jij zo ver bent, dan vertrekken we.’ Hij zat in de keuken de krant te lezen. Op weg naar zijn werk in Oudewater zou hij me op school afzetten. Niet helemaal op het plein natuurlijk, dan ging ik nog liever dood. Ik vond het al gênant genoeg dat ik niet alleen naar school mocht fietsen.

Op mijn kamer nam ik even een moment om naar het schetsboek te kijken. Het was prachtig. Noem het een afwijking, maar ik kon echt genieten van een mooi, compact gebonden boek. Het formaat was heerlijk: klein genoeg om altijd bij me te dragen, groot genoeg om over de vouw een uitgewerkte tekening te maken. Het papier was zacht, niet van dat koude wit, maar lichtgetint en met dikke pagina’s. Dit zou mijn nieuwe schetsboek worden.

Ik legde het onder mijn kussen. Daarna pakte ik mijn lesboeken en mijn telefoon van de lader. Op naar school.

Pas aan het eind van de dag dacht ik er weer aan. Geen wonder, want ik had tijd te doden. In de avonden moest ik mezelf vermaken en doorgaans ging ik dan tekenen. Terwijl ik beneden de geluiden van de televisie hoorde, ging ik naar boven waar het nieuwe schetsboek lag.

Mijn kamer moet in die tijd een typische tienerkamer zijn geweest. Posters aan de muur, kleding meestal in de rondte geslingerd. Alleen waren de posters niet van popgroepen, maar van kunstexposities. Ook verzamelde ik schedeltjes, vreemde takjes en allerlei snuisterijen, die ik kocht op rommelmarkten om na te tekenen. Ik was anders dan mijn leeftijdgenoten.

Toen ik mijn kamer in kwam, schrok ik. De kleding was opgeruimd, terwijl die vanochtend nog in een onoverzichtelijke chaos uitgespreid lag over de hele kamer. Mijn beddengoed was verschoond en het bed was strak opgemaakt. Bij de wasbak stonden al mijn spulletjes netjes op een rij.

Ik vreesde het ergste. En terecht: mijn schetsboek bleek te zijn verdwenen.

Nijdig liep ik naar de kamer van mijn ouders. Daar stond het oude dressoir, met houtsnijwerk dat al drie keer was afgebroken en weer vastgelijmd. Die kast was als een ekster-nest: alles wat in huis zoekraakte en wat enigszins waardevol was, belandde uiteindelijk daar. Het sleutelje van het dressoir haalde ik uit het nachtkastje van mijn ouders.

En inderdaad: daar lag het, bij mijn moeders plakboeken met naaipatronen en haar voorraad Russische sigaretten. Echt smerig dat ze die nog stiekem rookte. Typisch mijn moeder: schone schijn aan de buitenkant, maar ondertussen... Ik pakte het schetsboek, ging vlug weer naar mijn kamer en plofte daar op mijn bed.

Door het dakraam keek ik omhoog naar buiten. Mijn nijdzakte langzaam weg terwijl ik de lucht roze en paars zag kleuren. Een troep ganzen vloog van de lichte avondhemel naar de ontluikende sterren in het noordoosten. Hoe vaak had ik hier al fantaserend omhooggestaard? Gest aard tot de inspiratie kwam, tot ik alles kon vergeten wat me tegenhield in het dagelijks leven.

Ik draaide me om, opende mijn nieuwe schetsboek op de eerste pagina en begon te tekenen. Dit lege papier was mijn vrijheid. Hier kon alles. Vanavond tekende ik vogels in allerlei vormen, bestaand en gefantaseerd. Het liefst zou ik met hen wegvliegen, naar een plek ver van hier.

Soms komen je wensen uit op de minst aantrekkelijke manier die je je kunt voorstellen. Hier zit ik dan na alle ellende. Tegenwoordig weet ik zelfs niet meer wat echt is, en wat verbeelding.

- Uit de notities van Nikkie Zeevenslooten

DE LUCHT WAS IJL EN HELDER. ER LAG EEN MATRAS VAN wolken onder ons, als een eindeloos sneeuwlandschap dat tot aan de horizon reikte. De motor ronkte.

Ons luchtschip heette *Queen Svetlana*, naar de koningin van de heksen. Dat had Balthus me verteld. Natuurlijk zou hij het woord 'heksen' nooit in de mond nemen. De juiste term was 'nornir'. Ik wilde vertrouwd raken met de gewoonten van dat vreemde volk, ik was immers zelf een norn. Daar was ik pasgeleden achter gekomen.

Balthus lag te slapen, languit op een houten bank in de passagiersruimte recht tegenover mij. Hij hield een lappenpop vast, het enige wat hij had meegenomen bij onze vlucht uit Koterije. Zachtjes kreunde hij in zijn slaap. De jonge norn werd al geplaagd door nare dromen sinds we het domein hadden verlaten.

In zijn nek zag ik beurse plekken met rode randen eromheen. Het waren de vingerafdrukken van zijn voormalige meesteres, barones Devoura Grimwitch. In gedachten zag ik nog hoe de heks hem probeerde te wurgen, hoe ze hem optilde en wegwierp alsof hij zo licht was als een veertje.

Ik drukte die gedachte weg.

Het liefst vergat ik wat er allemaal gebeurd was. Zodra dit luchtschip weer aan de grond stond ging ik terug naar huis en verder met mijn normale leven, voor zover dat kon natuurlijk.

Ik vroeg het me af: zou ik ooit nog terug kunnen naar het leven dat ik had? Mijn problemen van toen, zoals het geroddel in de klas, en mijn overbezorgde ouders, ze leken allemaal zo ver weg nu, en zo onbelangrijk. Toen ik gevlucht was uit Koterije was ik al blij om simpelweg in leven te zijn na alles wat ik had meegemaakt.

Inmiddels was het laat in de ochtend. De zon liet zijn heldere stralen door de ronde raampjes vallen op de bodem van de passagiersruimte.

‘Daar komen ze... ze komen...’ mompelde Balthus.

‘Rustig maar. Alles is goed,’ zei ik tegen hem. ‘Je hebt een kwade droom. Het luchtruim is al leeg sinds de zon op is.’

Toen hij merkte dat het veilig was, ontspande hij. Hij drukte zijn pop weer dicht tegen zich aan en draaide zich om. Aan zijn ademhaling hoorde ik dat hij niet sliep. Hij snoof wat, en krabde achter een van zijn flaporen. Uiteindelijk ging hij zitten. Hij veegde denkbeeldig kwijl van zijn wang, stopte de pop weg achter zijn broekriem en zette de vliegenierspet op die zijn oren nog sterker deed uitkomen. Hij zag er anders uit hier buiten de vouwen, menselijker.

Ik forceerde een lach en merkte daardoor dat ik zelf gespannen was. Balthus’ angstdromen waren terecht. Ze zou-

den komen. We werden opgejaagd, daar had de barones voor gezorgd. Tot nu toe hadden de nornir ons laten ontsnappen, maar ik vroeg me af hoelang dat nog zou duren.

‘Bethel, de gezant van de Schaduwraad, kan toch niet achter ons aan komen?’ vroeg ik. ‘Wij hebben het luchtschip.’

Balthus zag de angstige blik op mijn gezicht. ‘Maak je geen zorgen, mejuffrouw. Ik denk dat ze ons al hadden onderschept als ze dat hadden gewild.’ Hij ging me voor naar de stuurhut, waar uitzicht was op de wolken rondom. Er was geen land meer te zien, daar vlogen we te hoog voor.

Het kompas gaf aan dat we in oostelijke richting vlogen. Naast het kompas stond de barograaf: een apparaat dat met een pennetje een lijn tekende op een rol papier. Balthus had me verteld dat die lijn aangaf hoe hoog we ons gedurende de reis in de lucht bevonden.

‘Bah, ik voel me ellendig,’ zei Balthus. Met een zucht ging hij in de pilotenstoel zitten.

Vreemd. Deze zeppelin was iets waar hij altijd van had gedroomd. Een paar uur geleden kon niets hem achter dat stuurwiel vandaan krijgen. Maar nu had hij er minder plezier in. Hij leek wel ziek.

Ik probeerde hem op te vrolijken. ‘Heb je dit gezien, Balthus? We gaan weer naar beneden, helemaal vanzelf!’

De barograaf gaf aan dat het schip een kleine daling had ingezet. Balthus haalde zijn schouders op. ‘Logisch,’ zei hij. ‘Wat omhooggaat, komt altijd weer naar beneden.’

Zo vanzelfsprekend was dat niet. Vannacht dacht ik dat we nooit zouden landen. De lijn die met de barograaf was vastgelegd beschreef ons geklungel bij de pogingen om te dalen: omhoog, omlaag – omhoog, omlaag – omhoog... Daarna steeds hoger tot de lijn weer stabiel werd hier boven het wolkendek, precies op de hoogte waarop we hadden gevlogen

voordat we een poging deden om te dalen.

Nu schommelden we in de wind, min of meer stabiel. Uit de raampjes keek ik neer op de witte deken onder ons. Er braken zonnestralen door de nevel heen, als een waaier van licht langs de goudomrande wolken.

Ik was benieuwd waar we naartoe gingen.

Dit is mijn schetsboek, mijn verhaal aan de wereld. Het vertelt van mijn ontvoering en alles wat daarop volgde. Ik weet geen betere manier om vast te leggen wat ik heb ontdekt. Zonder deze gedetailleerde beschrijvingen en illustraties zou niemand me geloven.

– Uit de notities van Nikkie Zeevenslooten

WE DAALDEN STEEDS DIEPER DE WOLKEN IN, TOT WE DOOR een wereld van wit en grijs vlogen. Door de ronde raampjes kon ik het blauw van de hemel boven ons niet zien, en ook het landschap onder ons was niet te onderscheiden. Mijn zicht was maar een paar meter door de dichte nevel die ons schip omhulde. Het had een wonderlijk effect: het leek alsof we ons niet meer voortbewogen.

‘We staan stil,’ zei ik tegen Balthus. ‘Midden in de lucht.’

Hij keek uit het raampje. ‘Dat lijkt maar zo, mejuffrouw. Hoor je de motoren niet? We vliegen met de wind mee, waardoor het wolkendek om ons heen dezelfde snelheid heeft als ons schip.’

‘Ik weet onderhand niet meer wat ik moet geloven,’ zei ik.

Dat gevoel gold niet alleen voor de gekke wolkenland- schappen waar we nu doorheen vlogen, maar voor alles. In- middels wist ik dat magie, nornir en saters een plaats had- den in onze wereld. Ik had gezien hoe de lucht zich splitste om een andere werkelijkheid bloot te geven; ik had gespro- ken met de zielen van gestorven kinderen. De wereld was wonderlijker en gruwelijker dan ik ooit vermoed had.

Ik was er behoorlijk van in de war.

Om niet gek te worden legde ik alles wat ik tegenkwam vast in mijn schetsboek. Door terug te zien en te lezen wat ik had meegemaakt kon ik de wereld bij elkaar puzzelen, pro- beren er een logica in te ontdekken. Maar waar ik vooral be- hoefte aan had, was betrouwbare kennis, zoals de informatie die ik kon aflezen aan het kompas en de barograaf hier aan boord.

Ik keek naar het ouderwetse apparaat, toen me ineens iets opviel. ‘Waarom is deze papierrol al beschreven?’ vroeg ik.

‘Huh?’ Balthus kwam bij me staan. ‘Verrek, je hebt gelijk! Dat ik dat niet eerder heb opgemerkt...’

Door een kier van het apparaat zag ik hoe het koperen pen- netje geen lijn *tekende* op de staande rol papier – het *volgde* een lijn die vooraf was genoteerd, zoals een naald in de groef loopt van een platenspeler.

‘Wat zou dat zijn?’ vroeg ik.

Balthus bekeek het apparaat nog eens. ‘Dat betekent dat dit geen normale barograaf is, maar een magische. Mijn mentor heeft me daar vroeger eens over verteld. Het is oude mensentechnologie, verbeterd door de nornir. Vandaar dat we niet van de koers konden afwijken! De barograaf is ma- gisch gekoppeld aan het roer en de luchtzakken.’

‘Dus als ik het goed begrijp,’ vroeg ik, ‘vliegt dit schip een route die vooraf is vastgesteld en op de rol is genoteerd?’